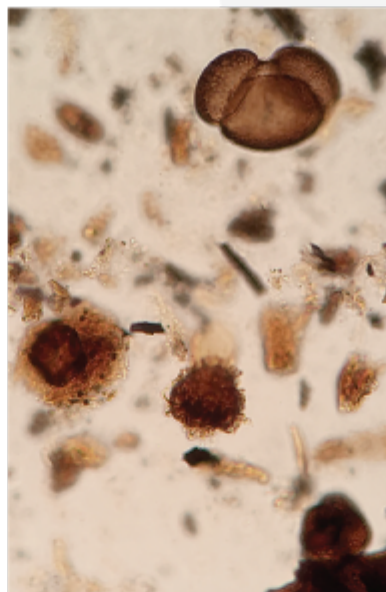

Voorstel voor selectieadvies Antwerpen-Lange Nieuwstraat. 'de Dames':

Selectieadvies

DATUM
AUTEUR

MEI 2021
W. VAN DER MEER

Colofon

Titel:

Voorstel voor selectieadvies Antwerpen-Lange Nieuwstraat, 'de Dames':
waardering botanische macroresten

Auteurs:

W. van der Meer (Senior KNA specialist archeobotanie)

Opdrachtgever: Studiebureau Archeologie bvba

Vergunningnummer: 2018K350

Gemeente: Antwerpen

Plaats: Antwerpen

Toponiem: Lange Nieuwstraat, 'de Dames'

Centrumcoördinaten vindplaats: xxx/yyy

ISSN: 1568-2285

© BIAX *Consult*, Zaandam, 2021

Correspondentieadres:

BIAX *Consult*

Symon Spiersweg 7 D2

1506 RZ Zaandam

tel: 075 – 61 61 010

e-mail: biax@biax.nl

www.biax.nl

1. Inleiding

In 2018 voerde Studiebureau Archeologie onder leiding van V. van der Ginst archeologisch onderzoek uit op de locatie Antwerpen-Lange Nieuwstraat ('de Dames'). Bij de opgraving heeft het veldwerkteam bodemstalen genomen uit een aantal sporen. Enkele stalen uit (afval)kuilen zijn geselecteerd voor onderzoek van botanische macroresten.

De stalen zijn geïnventariseerd om de geschiktheid voor vervolgonderzoek (analyse) te bepalen. Op basis van de concentratie, conserveringstoestand en informatiewaarde van de plantenresten zal worden bepaald of het staal kan bijdragen aan het beeld van het stedelijk voedselpatroon of lokale ambachtelijke activiteiten. De resultaten van deze inventarisatie en waardering zijn in dit rapport beschreven en vormen de basis voor het voorstel voor selectieadvies van de stalen.

2. Methoden

2.1 BOTANISCHE MACRORESTEN

Het bulkstaal is door Studiebureau Archeologie bvba met water gezeefd over een zeefkolom met minimale maaswijdte van 0,25 mm. Een overzicht is weergegeven in *tabel 1*. De inventarisatie van de botanische macroresten werd uitgevoerd door W. van der Meer en bestond uit het beoordelen van een steekproef op conservering en samenstelling met behulp van een opvallend-lichtmicroscop met een vergroting tot 10x5.

Tabel 1 Antwerpen-Lange Nieuwstraat ('de Dames'), gegevens van het macrorestenstaal.

spoor	werkput	laag	volume	context	datering
120	-	-	ca. 5l	Kuil	LM-NT
168	1	3	ca. 5l	Kuil	LM-NT
168	1	4	ca. 5l	Kuil	LM-NT
168	1	6	ca. 5l	Kuil	LM-NT
535	9	-	ca. 5l	afvalkuiltje	LM-NT
547	10	3	ca. 5l	Afvalkuil	LM-NT
549	10	2	ca. 5l	Afvalkuil	LM-NT

3. Resultaten

De stalen zijn matig rijk tot rijk aan botanische macroresten. Desondanks zijn alle stalen arm aan soorten. De conservering is slecht en daarom zijn alleen botanische macroresten bewaard gebleven die verkoold, gemineraliseerd of zeer verweringsresistent zijn. Geen van de stalen is daarom geschikt voor verdere analyse. Hieronder worden per spoor enkele observaties gedaan die kunnen helpen bij de archeologische interpretatie.

3.1 S120, KUIL, LATE MIDDELEEUWEN-NIEUWE TIJD

Het staal bevat voornamelijk gemineraliseerde resten van enkele fruitsoorten: appel/peer, druif, alsook enkele pitten van braam en vlierbes. Verder zijn er een verkoold bladknop en een verkoold zaad van dravik gezien. Het staal bevat verder enkele fragmenten houtskool, kleine botfragmenten en een groot aantal visbotten en schelpdierfragmenten.

3.2 S168, KUIL, LATE MIDDELEEUWEN-NIEUWE TIJD

De bovenste lagen, laag 3 en laag 4, zijn arm aan botanische macroresten. Behalve een vlierpitje zijn deze alle verkoold. Het meest kwamen kleine fragmenten van boekweitdoppen voor. De onderste laag, laag 6, bevat enkele honderden onverkoelde botanische macroresten. Het betreft een klein aantal fruitsoorten met verweringsresistente pitten: druif, vijg, braam, framboos en vlier. De stalen bevat verder houtskoolfragmenten, kleine botfragmenten, visbotten en schelpdierfragmenten.

3.3 S536, AFVALKUILTJE, LATE MIDDELEEUWEN-NIEUWE TIJD

Het staal bevat duizenden botanische macroresten, maar dit zijn bijna uitsluitend bramenpitjes. Verder zijn er enkele pitten aangetroffen van zwarte moerbeï en vlierbes. Opvallend is een groot aantal visschubben. Verder zijn er vrij veel visbotten aangetroffen.

3.4 S547, AFVALKUIL, LATE MIDDELEEUWEN-NIEUWE TIJD

De matrix van dit staal bestaat uit geaggregeerde gemineraliseerde zemelresten. In de kuil is vermoedelijk beer gestort. Verder zijn er enkele al dan niet gemineraliseerde en slecht geconserveerde macroresten aangetroffen van pruim, kers, druif, framboos en vlier. Ook dit staal bevat duizenden bramenpitjes. Er is zijn enkele tientallen visbotten waargenomen.

3.5 S550, AFVALKUIL, LATE MIDDELEEUWEN-NIEUWE TIJD

Het spoor is vrij arm aan botanische macroresten. Ook hier betreft het uitsluitend enkele soorten fruit: pruim, kers, druif, vijg, braam, framboos. Het staal is wel rijk aan visresten.

4. Voorstel voor selectieadvies

Geen van de stalen bevat voldoende goed geconserveerde botanische macroresten voor verder onderzoek. Het advies is om geen archeobotanisch vervolgonderzoek uit te voeren.

Bijlage 1 Antwerpen-Lange Nieuwstraat ('de Dames'), resultaten inventarisatie botanische macroresten. Verklaring: o = onverkoold, v= verkoold, . = afwezig, + = 1-10 resten, ++ = 11-100 resten, +++ = >100 resten, ++++ = >1000 resten, U = uitstekend, G = goed, R = redelijk, M = matig, S = slecht.

spoor	laag																					
		cultuurgewassen (v)		kafresten (v)	wilde planten (v)	soortvariatie (v)	kwaliteit (v)	cultuurgewassen (o)		kafresten (o)	wilde planten (o)	soortvariatie (o)	kwaliteit (o)	cultuur- /gebruiksgewassen	wilde planten van	aardewerk	houtskool	bot, kleine frm	visbot	visschubben	schelpdieren	analyse macroresten
120	-	.	.	+	2	M	++	.	++	6	S	boekweit, appel/peer, druif, braam, vlier			akkers	++	+	+++	.	++	n	
168	3	.	++	+	4	M	.	.	1	1	S	boekweiddoppen(v), vlier			.		++	+++	++	.	++	n
168	4	.	++	1	3	M	.	.	.	.	.	boekweiddoppen(v)			.		++	++	++	.	+	n
168	6	.	.	.	.	.	++	.	+++	5	S	druif, vijg, braam, framboos, vlier			.		++	+	++	.	++	n
536	-	.	.	1	1	R	+	.	++++	3	S	moerbeï, braam, vlier			.		++	.	+++	++++	+	n
547	3	.	.	.	.	.	++	.	++++	7	S	pruim, kers, druif, braam,framboos, vlier			.		+	.	++	.	.	n
550	2	.	.	.	.	.	++	.	+	7	S	pruim, kers, druif, vijg, braam, framboos			.		++	+	+++	.	+	n